

## **MØTE 6.SEPTEMBER 2016 KL 1900 PÅ FOLKVANG:**

75 til stede.

CHRISTOFFER BYE:

### **UTVANDRING FRA MODUM TIL AMERIKA**

Med utgangspunkt i Gustav Wentzels ikoniske maleri «Utvandrerne» blei det gitt en utførlig oversikt over mange sider ved emigrasjonen, spesielt fra Modum.

Christoffer Bye har møysommelig brukt tilgjengelige kjelder (kirkebøker, emigrasjonslister, folketellinger osv.) til å bygge opp en database med 3499 sikre utvandrere fra Modum. Den første, indeksnummer 1843-1 var Klemet Larsen Holesbråten med kona og de to sønnene Reier og Lars.

Flytteattest utstedt av presten kosta 24 skilling, og man kan ofte se at flere fra samme grendelag har møtt opp og fått attest og deretter emigrert samtidig. Ofte slo de seg ned og blei naboer også i Amerika, det gjelder f.eks. folk fra Tonsbygda.

Et representativt eksempel viser en husmann som forlot et bruk på 20 da for å få ett på 320 da i Amerika, fra 1 ku til 13 kuer. Og enda var han snart gjeldfri.

Bakgrunnen for utvandringa var bl.a. overbefolkning på landsbygda, der 60% hadde status som husmenn så seint som i 1865, men også ryktet om billig land i Amerika.

Den såkalte push-and-pull-effekten.

Den informasjon de hadde på forhånd, kunne f.eks. være fra Ole Knudsen Nattestads bok «Beskrivelse av en reise til Nord-Amerika» eller fra andre bøker og fra brev som blei sendt heim. Ikke alle beskrivelser var udelt positive, men de fleste var det.

Sjølve reisa tok 60-70 dager fra Drammen/Oslo til New York/Quebec med seilskip, og ei framlagt proviantliste viser at de måtte ha med seg store mengder mat over Atlanteren.

På grunn av været måtte seilinga finne sted i tidsrommet april-juni. Etter ankomsten til Amerika sto nok ei lang reise foran dem, omtrent firedelen av den totale reisa.

Fra 1870 til 1910 dominerte dampskipet, og kryssinga tok da ca. 15

dager, og de påfølgende motorskipa greide seg med 1 uke.

Vanligvis oppsøkte de et område som var under etablering (township) og fikk adgang til 1/36 av område, et såkalt præriekvadrat. I Pleasant County bodde familiene fra Ton på den måten enda nærmere hverandre enn i Norge. Christoffer Bye har funnet ut at 75% av slekta hans i dag bor i USA. Navna blei ofte anglifisert, Åsterud heter i dag Austrum.

Ellers berørte han den betydelige deltakinga av folk fra Midt fylket i borgerkrigen. I alt 79 er registrert, de fleste fra Sigdal. 12 døde, det er 15 %, det samme som gjennomsnittet i krigen. De fikk 100 dollar for å verve seg, og seinere diplom og pensjon.

Av kjente moinger berørte han forfatteren Hans A. Foss fra Gråbekkdalen og kongressmannen

Nils P. Haugen fra Simostranda.

Judy Kellerman, oldebarn av banksjefen Thomas Heggen fra husmannsplassen Disenbråten,

var til stede og fikk overrakt kopier av de dokumentene Christoffer hadde funnet vedr. hans emigrasjon som Torgeir Halfdansen omkring 1890.